

17/ Základní vzdělávání žáků s mentálním postižením. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Základní vzdělávání žáků s MP na ZŠ

Východiska:

- speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání;
- kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky;
- speciální učebnice, didaktické materiály;
- zařazení předmětů speciálně pedagogické péče;
- poskytování pedagogicko-psychologických služeb;
- zajištění služeb asistenta pedagoga;
- snížení počtu žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině,
- jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

Dokumenty:

RVP ZV (rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání)

- Vymezuje vzdělávání žáků intaktních, s LMP a žáků nadaných
- Vymezuje principy základního vzdělávání, tendence ve vzdělávání, charakteristiku základního vzdělávání, pojetí a cíle základního vzdělávání, klíčové kompetence, kterých mají žáci dosáhnout, vzdělávací oblasti včetně obsahu, očekávané výstupy a průřezová témata.

Hlavním cílem RVP ZV je pomoci žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu.

- Poslední část se věnuje vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných
- RVP ZV prezentuje odlišnosti pouze v očekávaných výstupech, které označují schopnosti, znalosti, dovednosti a postoje, které si žák za danou časovou dobu osvojí. Žáci s LMP plní v rámci svého vzdělávání pouze minimální úroveň očekávaných výstupů, které RVP ZV definuje. Tyto upravené výstupy jsou přizpůsobeny jejich zdravotnímu stavu, schopnostem a možnostem
- Úprava očekávaných výstupů představuje snížení na úroveň minimálních výstupů dokonce s možností výběru učiva. U žáků, kteří mají upravený vzdělávací obsah, je možné v rámci IVP zařadit speciálně pedagogickou a pedagogickou intervenci

KLÍČOVÉ KOMPETENCE RVZ ZV:

- souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti
- **Kompetence k učení. Kompetence k řešení problémů. Kompetence komunikativní. Kompetence sociální a personální. Kompetence občanské. Kompetence pracovní.**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI RVZ ZV:

- Jazyk a jazyková komunikace.

- Matematika a její aplikace.
 - Informační a komunikační technologie.
 - Člověk a jeho svět. Člověk a společnost.
 - Člověk a příroda.
 - Umění a kultura.
 - Člověk a zdraví.
 - Člověk a svět práce
- Na začátku každé vzdělávací oblasti je uvedena její charakteristika, která zmiňuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání.
 - Dále charakterizuje **vzdělávací obsah** jednotlivých **vzdělávacích oborů** dané vzdělávací oblasti, který je tvořen očekávanými výstupy a učivem.
 - **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA** se věnují aktuální světové problematice. Obsahují charakteristiku, vztah a přínos průřezového tématu k osobnostnímu rozvoji žáka. Podmínkou účinnosti průřezových témat je propojení se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a další činností žáků realizovaných ve škole i mimo ni.
 - **Osobnostní a sociální výchova.**
 - **Výchova demokratického občana.**
 - **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.**
 - **Multikulturní výchova.**
 - **Environmentální výchova.**
 - **Mediální výchova**

Způsoby vzdělávání žáků s LMP

Klíčové pojmy:

- od 1.9. 2020 se všichni žáci z těchto škol vzdělávají podle ŠVP v souladu s upraveným RVP ZV, resp. podle IVP.
- **Žáci s LMP jsou** v důsledku inkluзивních tendencí primárně **vzdělávání v běžných ZŠ**
- **V odůvodněných případech pak v ZŠ** pro žáky s mentálním postižením, zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona

Přípravná třída základní školy:

- před nástupem do 1.ročníku - možné zřizovat **přípravné třídy základní školy**
- pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky **u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj**
- **nejméně 7 dětí** v přípravné třídě, rozhoduje **ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte** a na základě **doporučení školského poradenského zařízení**

Program přípravných tříd:

Program v přípravných třídách je stejný jako v posledním ročníku mateřských škol. [Děti se učí dovednosti, které budou potřebovat do školy](#), ovšem hravou formou. Není to klasická výuka. Vyplňují pracovní listy, trénují grafomotorická či logopedická cvičení, hrubou i jemnou motoriku. Pedagog rozvíjí jejich řečové, sociální a komunikační dovednosti, koncentraci pozornosti a tak dále.

Hlavním cílem přípravné třídy je všestranný rozvoj dítěte a především jeho psychická, fyzická i sociální [přípravenost ke vstupu do 1. třídy](#).

Docházka dítěte do přípravné třídy je stejně jako v posledním roce [předškolní docházky](#) (která je povinná) bezplatná. Rodiče jen hradí stravné ve školní jídelně, poplatek za školní družinu a případně kroužky.

Kdo může být přijatý do předškolní třídy?

- [Dítě s odkladem školní docházky](#) a s doporučením poradny k zařazení do přípravné třídy. Nově mohou být přijaty i děti předškolního věku (které dosáhnou šesti let od září do prosince daného školního roku).
- Pro přijetí do přípravné třídy není důležitá spádová oblast (stejně jako u mateřských škol), ale zohledňuje se trvalé bydliště (například Praha 4).
- V reakci na novelu zákona některé základní školy oznámily, že do přípravné třídy budou přijímat přednostně děti s rozhodnutím o odkladu školní docházky.

ZŠ pro žáky s LMP (zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona)

- Cílem výchovné a vzdělávací práce je příprava žáků na zapojení, případně úplnou integraci do běžného života
- Žáci s lehkým MP, žáci v pásmu podprůměru či v hraničním pásmu MP (mentální subnorma)
- **Pro žáky, kteří se pro snížení rozumových schopností nezvládnou podmínky běžné ZŠ ani za pomoci podpůrných opatření stanovených vyhláškou 27/2016**

Vzdělávání dle ŠVP Příslušné školy vycházející z RVP ZV

- Učební plán tvoří:
 - český jazyk, prvouka, vlastivěda, přírodověda, občanská výchova, dějepis, zeměpis, matematika, přírodopis, fyzika, chemie, hudební výchova, výtvarná výchova, rýsování, pracovní vyučování, tělesná výchova, řečová výchova
- doplňovací hodiny (k posílení kteréhokoli předmětu) – **tzv. disponibilní dotací**

7. Rámcový učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	19
	Cizí jazyk	-	4
Matematika a její aplikace		22	20
Informační a komunikační technologie		2	4
Člověk a jeho svět		12	-
Člověk a společnost	Dějepis	-	8
	Výchova k občanství	-	-
Člověk a příroda	Fyzika	-	13
	Chemie	-	
	Přírodopis	-	
	Zeměpis	-	
Umění a kultura	Hudební výchova	10	8
	Výtvarná výchova	-	-
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	2
	Tělesná výchova	15	12
Člověk a svět práce		15	20
Přířezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		9	12
Celková povinná časová dotace		118	122

P = povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni, časovou dotaci lze čerpat z disponibilní časové dotace

Škola se dělí na 1. a 2. stupeň, je devítiletá

- Žák je přijat ředitelem školy na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka a doporučení SPC
- **Rozdílnost vůči běžné ZŠ:**
 - zejména v uplatňování speciálně pedagogických, diagnostických, didaktických a terapeuticko-formativních prostředků, forem a metod.
- Žákům jsou k dispozici **hodiny speciálně pedagogické péče, asistent pedagoga a individuální přístup**, který je zajištěn díky sníženému počtu žáků ve třídě.
- Výuka tedy odpovídá **osobnostním a vývojovým odlišnostem žáků s LMP**
- Hodnocení formou **slovního hodnocení**, nebo tradiční **klasifikace známkami**
- Většina škol využívá **hodnocení známkami**
- **Snížený počet žáků**
- absolvováním ZŠ (praktické) získá žák **základní vzdělání**.

Cílem je, vybavit žáky tak, aby se uplatnili **v praktickém životě** v oborech spíše manuálního charakteru;

- **předměty stejné jako na běžné ZŠ** – ale **dotace výchov je vyšší** než na běžné ZŠ, hlavně pracovní vyučování
- navíc je **řečová výchova**
- cizí jazyk často v rámci nepovinného předmětu

Do 1. ročníku ZŠ (Praktické) přicházejí žáci z:

- Přípravné třídy, běžné MŠ, MŠ speciální, z běžné ZŠ, ZŠ speciální, z rodiny, nebo z dětského domova či Domova pro osoby se zdravotním postižením

- **Po ukončení ZŠ (Praktické) nejčastěji další vzdělávání v:** Odborném učilišti, popř. na Praktické škole, nebo na Středním odborném učilišti